

SLOVENŠČINA, 4. razred

UČNA TEMA: Tone Pavček – Kaj vse je tata

POTEK URE

1. Danes bomo podrobneje spoznali priljubljenega slovenskega pesnika Toneta Pavčka.

Tone Pavček se je rodil 29. septembra 1928 v Sv. Juriju pri Mirni Peči na Dolenjskem.

Rodil se je kot eden od bratov dvojčkov, vendar je njegov brat Jože umrl drugi dan po rojstvu. Kljub vsemu pa se je pesnik vse življenje čutil povezanega z njim.

Družina je bila revna in živeli so v zidnici nad vasjo. Oče je bil delavec v Ljubljani, pozneje je postal taksist, mama pa je delala doma, obdelovala zemljo in skrbela za hčer in sina.

Prvi razred osnovne šole je Tone obiskoval v domači vasi, v gasilskem domu. Te stavbe ni maral, zelo rad pa je imel pot do šole, ki je vodila mimo vasi, čez travnik in potok ter skozi gozd. Rad je imel naravo in rad se je ustavljal ob potočku ali kaki drugi zanimivi stvari, tako da se je mama jezila, saj velikokrat niti do šole ni prišel.

Prav tako ni maral majhne zatohle učilnice in stroge učiteljice. Očetu je bilo tega dovolj, zato ga je vzel k sebi v Ljubljano in ga dal v Marjanišče, od koder je obiskoval ljudsko šolo. Internat so vodile redovnice, s katerimi se ni razumel, zato so ga pogosto tudi pretepale. Se je pa zelo dobro razumel s sošolci, med katerimi je bil tudi Janez Menart, ki je kasneje prav tako postal pesnik. Prav on je postal njegov najboljši prijatelj za vse življenje.

Čez nekaj let ga zaradi mnenja redovnic, ki so menile, da se nesprejemljivo vede, niso sprejeli v tamkajšnjo gimnazijo.

Po drugi svetovni vojni je najprej končal gimnazijo, nato pa se je odločal, kaj bo po poklicu. Ni mu bilo jasno, saj je želel postati učitelj ali oficir, odrasli pa so mu želeli vsiliti študij medicine, slavistike ali matematike. Na koncu se je odločil za pravo in ga leta 1954 tudi končal. Šele takrat je ugotovil, da to ni poklic zanj, zato se je raje posvetil novinarskemu, uredniškemu in kulturnemu delu.

Tone se je tudi poročil in bil oče dvema otrokoma, sinu Marku (umrl je star 21 let) in hčeri Saši, ki je postala priljubljena gledališka igralka.

Po težki bolezni je umrl 21. oktobra 2011. Pokopan je na ljubljanskih Žalah.

Sam je nekoč povedal, da so bili njegovi šolski poskusi pesnjenja bolj čečkanje. Prvo pesem, ki jo je napisal kot mlad fant, je izgubil, zato pa sam šteje za svojo prvo pravo pesem z naslovom Pesem o zvezdah, ki je izšla v pesniški zbirki Pesmi štirih (1953). Napisal jo je skupaj s svojimi prijatelji Kajetanom Kovičem, Janezom Menartom in Cirilom Zlobcem.

2. Pri naši zadnji literarni uri smo brali pesem, ki je govorila o mamah. Da očetje ne bodo čutili zapostavljenosti, bomo danes prebrali Pavčkovo pesem »Kaj vse je tata«.

Tone Pavček

Kaj vse je tata

Tata je najprej tata
in sem jaz njegov sin.
Takrat odpreva vsa vrata
igrišč in trgovin.

Sicer je tata v službi
in hodi na delo vsak dan.
A meni pojejo ptički,
ker sem še ciciban.

Tata je važna oseba,
ker je velik, močan.
Vendar ga, kadar je treba,
premagam, četudi sam.

Včasih piše čudne račune
in kot računar je strog.
Takrat me nič ne razume
in kar tako pošlje v kot.

Mama mu pravi tata
in srček, a včasih slon.
A meni je najbolj všeč tata,
ko je moj bojni konj.

važen: pomemben, tehten

pošlje v kot: kaznuje

3. Odgovorimo na sledeča vprašanja:

1. Kdo je avtor pesmi?
2. Kdo pesem pripoveduje?
3. Kaj je glavna tema pesmi?
4. Koliko kitic ima pesem?
5. Izpiši besede, ki se rimajo.
6. Izpiši pomanjševalnici.
7. Katera je glavna književna oseba? Opiši, kako si jo predstavljaš.
8. Zakaj se zdi sinu tata pomembna oseba?
9. Kako ga imenuje mama? Zakaj enkrat tako in drugič drugače?
10. Kakšen je tata, kot ga vidi sin?
11. Kaj lahko poveš o sinu?

4. Bi se tudi mi preizkusili v pisanju pesmi?
Napišimo tako, ki bo posvečena našim očetom.
Zaslužijo si, mar ne?

